
U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 1997 r.

w sprawie ustawy - Kodeks karny

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 1997 r. ustawy - Kodeks karny, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 7 w § 3 oraz w art. 34 w § 1 wyrazy "1 miesiąc" zastępuje się wyrazem "miesiąc";
- 2) w art. 10 § 3 otrzymuje brzmienie:
"§ 3. W wypadku określonym w § 2, orzeczona kara nie może przekroczyć dwóch trzecich górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za przypisane sprawcy przestępstwo; sąd może zastosować także nadzwyczajne złagodzenie kary.";
- 3) w art. 21 w § 2 po wyrazach "dotycząca sprawcy" dodaje się wyrazy ", wpływająca chociażby tylko na wyższą karalność,";
- 4) w art. 22 w § 1 wyrazy "art. 18 § 1" zastępuje się wyrazami "art. 18 § 2 i 3";
- 5) w art. 22 w § 1 skreśla się wyraz "jak";
- 6) w art. 22 § 2 otrzymuje brzmienie:
"§ 2. Jeżeli czynu zabronionego nie usiłowano dokonać, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.";

- 7) w art. 27:
 - a) w § 1 wyraz "lecniczego" zastępuje się wyrazem "medycznego" oraz wyraz "lecnicze" zastępuje się wyrazem "medyczne",
 - b) § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Zasady i warunki dopuszczalności eksperymentu medycznego określa ustawa.";

- 8) w art. 40 w § 1 wyrazy "do udziału w wymiarze sprawiedliwości" zastępuje się wyrazami "do udziału w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości";

- 9) po art. 44 dodaje się art. 44a w brzmieniu:

"Art. 44a. W razie skazania sprawcy, o którym mowa w art. 64, sąd może orzec przepadek osiągniętych korzyści majątkowych pochodzących chociażby pośrednio z popełnienia przestępstwa.";

- 10) w art. 51 po wyrazach "W wypadku skazania" dodaje się wyrazy "lub warunkowego umorzenia postępowania";

- 11) w art. 52 w § 2 po wyrazach "i sposób zachowania się sprawcy" dodaje się wyrazy ", popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim" oraz wyrazy "na nim" zastępuje się wyrazami "na sprawcy";

- 12) w art. 52 dodaje się § 3 w brzmieniu:

"§ 3. Wymierzając karę sąd bierze także pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą albo ugodę pomiędzy nimi osiągniętą w postępowaniu przed sądem lub prokuratorem.";

- 13) w art. 59 skreśla się § 4 oraz w § 5 wyrazy "W wypadkach określonych w § 3 i 4" zastępuje się wyrazami "W wypadku określonym w § 3;

14) w art. 62 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Na poczet orzeczonych środków karnych, o których mowa w art. 39 pkt 2 i 3, zalicza się okres rzeczywistego stosowania odpowiadających im rodzajowo środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276 Kodeksu postępowania karnego.";

15) w art. 63 w § 1 po wyrazach "w wysokości" dodaje się wyrazy "powyżej dolnej granicy";

16) w art. 67 w § 2 wyraz "albo" zastępuje się przecinkiem i na końcu dodaje się wyrazy "albo nie wykonuje zawartej z pokrzywdzonym ugody";

17) w art. 68 w § 1 wyrazy "wystarczające dla" zastępuje się wyrazami "wystarczające do";

18) w art. 76 w § 1 po wyrazach "i w czasie odbywania kary" dodaje się wyrazy ", a zwłaszcza gdy pomiędzy pokrzywdzonym i skazanym została zawarta ugoda w kwestii zadośćuczynienia lub naprawienia szkody,";

19) w art. 100 w § 2 wyrazy "6 miesięcy" zastępuje się wyrazami "roku";

20) w art. 114:

a) w § 5 wyraz "dwustukrotną" zastępuje się wyrazem "stukrotną",

b) w § 6 wyraz "tysiąckrotną" zastępuje się wyrazem "pięćsetkrotną";

21) w art. 114 w § 13 w pkt 4 po wyrazach "administracji rządowej" dodaje się wyrazy ", innego organu państwowego";

22) w art. 114 § 16 otrzymuje brzmienie:

"§ 16. Stan nietrzeźwości w rozumieniu tego kodeksu zachodzi gdy:

1) zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,8 promila lub

- 2) zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,4 mg.";
- 23) w art. 116 w § 1, w art. 117 w § 1, w art. 122 w § 1 oraz w art. 133 wyrazy "od lat 10" zastępuje się wyrazami "od lat 12";
- 24) w art. 117 w § 2 wyrazy "dla osób należących" zastępuje się wyrazami "osobom należącym";
- 25) w art. 134 w § 1 wyrazy "Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej" zastępuje się wyrazami "osobę reprezentującą najwyższe organy władzy państwowej";
- 26) w art. 136 w § 1 po wyrazach "inny znak" dodaje się wyraz "albo symbol";
- 27) w art. 142 w § 1 i 2 oraz w art. 144 w § 1 w pkt 2 w lit. a) wyrazy "art. 155" zastępuje się wyrazami "art. 155 § 1";
- 28) w art. 147 w § 2 w pkt 4 skreśla się wyrazy "broni palnej lub";
- 29) w art. 156 w § 2, 4 i 5 wyrazy "14 dni" zastępuje się wyrazami "7 dni";
- 30) w art. 162 w § 1 w pkt 2 wyraz "ziemi" zastępuje się wyrazem "gruntu";
- 31) w art. 176 w § 1 po wyrazach "w art. 156 § 1" dodaje się wyrazy "albo doznała szkody w mieniu";

32) po art. 176 dodaje się nowy art. 176a w brzmieniu:

"Art. 176a. Kto, będąc uczestnikiem zdarzenia określonego w art. 172, 173 lub 176, w którym dopuścił się chociażby nieumyślnie naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, ucieka z miejsca takiego zdarzenia w celu uniknięcia zidentyfikowania go lub utrudnienia ustalenia przyczyny zdarzenia lub innych jego istotnych okoliczności,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.";

33) w art. 177 skreśla się wyrazy "lub zbiegł z miejsca zdarzenia";

34) po art. 178 dodaje się nowy art. 178a w brzmieniu:

"Art. 178a. § 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej inny pojazd niż określony w § 1,

podlega grzywnie do 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności.

§ 3. Skazując za przestępstwo określone w § 1, sąd orzeka zakaz wymieniony w art. 39 pkt 3 na czas od roku do lat 5, a w razie skazania za przestępstwo określone w § 2, sąd może go orzec na czas od roku do lat 3.";

35) w art. 196 w § 3 skreśla się wyrazy "ze szczególnym okrucieństwem lub" oraz dodaje się § 4 w brzmieniu:

"§ 4. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia określonego w § 1 - 3, działając ze szczególnym okrucieństwem,

podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.";

36) w art. 199 w § 1 wyrazy "od 6 miesięcy do lat 8" zastępuje się wyrazami "od roku do lat 10";

37) art. 201 otrzymuje brzmienie:

"Art. 201. § 1. Kto rozpowszechnia lub prezentuje pisma, druki, fotografie lub inne przedmioty zawierające treści pornograficzne,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w celu rozpowszechniania takie pisma, druki, fotografie lub inne przedmioty zawierające treści pornograficzne sporządza, sprowadza, przechowuje, przenosi, przesyła lub przewozi albo działa w inny podobny sposób.";

38) w art. 202 wyrazy "od 3 miesięcy do lat 5" zastępuje się wyrazami "od roku do lat 10";

39) w art. 203 w § 3 wyrazy "od 3 miesięcy do lat 5" zastępuje się wyrazami "od roku do lat 10";

40) w art. 203 w § 4 wyrazy "od 6 miesięcy do lat 8" zastępuje się wyrazami "od roku do lat 10";

41) w art. 210 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

"§ 2. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu określonego w § 1, jeżeli ma to na celu ochronę życia osób wymienionych w § 1, ich zdrowia psychicznego albo uchronienia ich przed demoralizacją.";

42) w art. 215:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

"§ 1a. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania,

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności lub pozbawienia wolności do roku.",

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

"§ 2a. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1a, sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.";

43) w art. 223 w § 1 po wyrazach "administracji rządowej" dodaje się wyrazy ", innego organu państwowego";

44) w art. 231 wyrazy "do lat 3" zastępuje się wyrazami "od 3 miesięcy do lat 5";

45) w art. 244 wyrazy "od 6 miesięcy do lat 8" zastępuje się wyrazami "od 3 miesięcy do lat 5";

46) w art. 245 wyrazy "Funkcjonariusz publiczny, który" zastępuje się wyrazami "Funkcjonariusz publiczny lub ten, który działając na jego polecenie";

47) w art. 249 po wyrazach "zmusza ją" dodaje się wyrazy "do głosowania";

48) w art. 252 w § 1 wyrazy "od roku do lat 10" zastępuje się wyrazami "na czas nie krótszy od lat 3";

49) w art. 255 po wyrazie "faszystowski" dodaje się wyraz ", komunistyczny";

50) w art. 263 w § 3 wyraz "umożliwia" zastępuje się wyrazem "organizuje";

51) w art. 263 skreśla się § 4;

52) w art. 265:

- a) w § 1 wyrazy "podlega karze pozbawienia wolności do lat 3" zastępuje się wyrazami "podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2",
- b) w § 2 wyrazy "podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2" zastępuje się wyrazami "podlega karze pozbawienia wolności do lat 3";

53) w art. 267 w § 3 wyraz "istotną" zastępuje się wyrazem "znaczną";

54) w art. 268 w § 1 wyrazy "lub funkcjonowania administracji rządowej lub samorządowej" zastępuje się wyrazami ", funkcjonowania administracji rządowej, innego organu państwowego lub administracji samorządowej";

55) w art. 285 w § 4 wyrazy "w § 1 lub 2" zastępuje się wyrazami "w § 1 - 3";

56) w art. 287 § 2 - 4 otrzymują brzmienie:

"§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega także ten, kto przerywa lub uszkadza kabel podmorski albo narusza przepisy obowiązujące przy zakładaniu lub naprawie takiego kabla.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.";

57) w art. 298 w § 1:

- a) po wyrazie "psychotropowymi," dodaje się wyraz "przemycie,"

b) po wyrazie "rozboju" dodaje się wyrazy "lub popełnieniu innego przestępstwa przeciwko mieniu wielkiej wartości";

58) w art. 298 § 7 otrzymuje brzmienie:

"§ 7. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2, sąd orzeka przepadek przedmiotów pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, chociażby przedmioty nie stanowiły własności sprawcy.";

59) w art. 335 w § 6 wyraz "Przepis" zastępuje się wyrazem "Przepisy";

60) w art. 360 w § 1 wyrazy "dla celu" zastępuje się wyrazami "do celu".

MARSZAŁEK SENATU

(-)

Adam STRUZIŁ

UZASADNIENIE

Senat z uznaniem przyjął uchwalony przez Sejm Kodeks karny doceniając wielki wysiłek rządowej Komisji do Spraw Reformy Prawa Karnego oraz ogromny wkład sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do Spraw Kodyfikacji Karnych.

Akceptując zasady, które legły u podstaw uchwalonego Kodeksu karnego, Senat postanowił wprowadzić szereg poprawek.

Z zadowoleniem Senat przyjął fakt istnienia podstaw do stosowania mediacji pomiędzy sprawcą a ofiarą przestępstwa jako alternatywnego środka reagowania na przestępstwo. Mediacja jako dobrowolne porozumienie się, w obecności osoby neutralnej, sprawcy i ofiary przestępstwa w kwestii zadośćuczynienia skutkom przestępstwa, pozwala osiągnąć wiele korzyści. Zapewnia pokrzywdzonemu i sprawcy możliwość bezpośredniego wpływu na sprawę, daje szansę rozwiązania zaistniałego konfliktu, pozwala na odreagowanie emocji, daje komfort psychiczny związany z przebaczeniem. Mediacja ma także charakter wychowawczy, daje sprawcy szansę zrozumienia skutków czynu oraz możliwość ich zniwelowania.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz to, iż wyniki badań, przeprowadzonych na zlecenie senackiej Komisji Praw Człowieka i Praworządności, potwierdziły wysoki stopień poparcia dla idei mediacji, Senat proponuje poprawki, które m.in.: rozszerzają sędziowski wymiar kary o pozytywne wyniki mediacji (art. 52 § 3), dopisują do katalogu okoliczności powodujących podjęcie warunkowo umorzonego postępowania - okoliczność nie wykonania zawartej ugody (art. 67 § 2), dopisują do przesłanek warunkowego zwolnienia z odbycia reszty kary -
p r z e s ł a n k ę z a w a r c i a u g o d y
(art. 76 § 1).

Senat zgodził się na możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności karnej nieletniego, który ukończył lat 15, w przypadku popełnienia przez niego niektórych przestępstw. Zasady humanitaryzmu przemawiają, zdaniem Senatu, za szczególnym podejściem do sprawców nieletnich, nie ukształtowanych, często zdemoralizowanych nie z własnej winy. Stąd propozycja, aby orzeczona wobec takiego nieletniego kara nie mogła przekraczać 2/3 górnej granicy ustawowego zagrożenia.

Senat uznając, że proponowane brzmienie art. 21 § 2 stanowi nieuzasadnione uprzywilejowanie współdziałającego, proponuje poprawkę mającą na celu zapobieżenie takiemu uprzywilejowaniu.

Nowe brzmienie § 3 w art. 27 oraz zmiany do § 1 tego artykułu mają na celu zsynchronizowanie Kodeksu z nową ustawą o zawodzie lekarza. Zaproponowane przez Sejm brzmienie § 3 pozostaje w sprzeczności z rozwiązaniami zawartymi w ustawie z dnia 5 grudnia 1997 r. o zawodzie lekarza. Senat uznał, że rozdział 4 tej ustawy w sposób wyczerpujący określa zasady i warunki dopuszczalności eksperymentu medycznego, w tym leczniczego, i dlatego proponuje odesłanie do tej ustawy w zakresie dopuszczalności takiego eksperymentu.

Podzielając decyzję o wykreśleniu z katalogu środków karnych konfiskaty mienia, Senat uznał jednak, że mechaniczne skreślenie tego środka z przepisów Kodeksu karnego spowodowało lukę. Mając na względzie wzrost przestępczości zorganizowanej, Senat przedstawił propozycję uzupełnienia tej luki, wprowadzając możliwość orzeczenia przypadku osiągniętych korzyści z przestępczości zorganizowanej (art. 44a).

Uznając, że popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim stanowi swoiste wykorzystywanie nieletniego i wpływa na jego demoralizację, Senat wpisał takie działanie, jako okoliczność obciążającą, do katalogu okoliczności branych pod uwagę przez sąd przy wymierzaniu kary.

Dużo kontrowersji wzbudził przepis § 4 w art. 59. Senat uznał, że zaproponowana konstrukcja quasi - świadka koronnego jest wątpliwa moralnie, wprowadza zasadę premiowania denuncjacji, może być także środkiem prowokacji, nadto przepis ten nie jest powiązany z żadnym przepisem Kodeksu postępowania karnego. W związku z tym, że przepis ten rodzi zbyt dużo etycznych i praktycznych wątpliwości, Senat postanowił skreślić § 4 w art. 59.

W czasie prac w Senacie nad Kodeksem karnym wielokrotnie pojawił się zarzut zbytnej liberalizacji prawa karnego. Minimalizacja konsekwencji prawnokarnych, zdaniem Senatu, jest nie do przyjęcia w czasie gwałtownego wzrostu przestępczości, zwłaszcza przestępczości zorganizowanej czy z użyciem przemocy. Dlatego Senat zaproponował szereg poprawek zaostrzających odpowiedzialność karną. Dotyczy to:

- zaostrzenia wymiaru kary wobec skazanego w warunkach recydywy zwykłej (art. 63 § 1),

- zmiany definicji mienia znacznej wartości i mienia wielkiej wartości (art. 114 § 5 i § 6,
- podwyższenie dolnej granicy sankcji za popełnienie zbrodni określonych w art. 116 § 1, art. 117 § 1, art. 122 § 1 oraz art. 133 do wysokości przewidzianej za popełnienie zabójstwa ze szczególnym okrucieństwem,
- zaostrzenia odpowiedzialności karnej za popełnienie niektórych przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 196 § 4, art. 199 § 1, art. 202, art. 203 § 3 i 4),
- zakwalifikowaniu przestępstwa handlu ludźmi jako zbrodni (art. 252 § 1),
- wprowadzenia obligatoryjności orzekania przepadku przedmiotów pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z popełnienia przestępstwa "prania brudnych pieniędzy" (art. 298 § 7).

Kilka poprawek Senatu przywraca rozwiązania zawarte w Kodeksie karnym z 1969 r. Senat uznał, że brak jest uzasadnienia rezygnacji z tych rozwiązań lub odmiennego ich uregulowania (art. 156 § 2, 4 i 5, art. 176 § 1, art. 202).

Zdaniem Senatu w art. 223 § 1 i art. 268 § 1 zbyt pochopnie zawężono przedmiot ochrony nie obejmując ochroną działalności takich organów państwowych jak np. Krajowe Biuro Wyborcze, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Także bez szczególnego uzasadnienia została zawężona definicja funkcjonariusza publicznego (art. 114 § 13 pkt 4) tak, iż nie obejmuje ona urzędników państwowych zatrudnionych we wszystkich organach państwowych. Poprawki Senatu do tych artykułów eliminują tę lukę.

Senat zdecydował się na penalizację niektórych czynów i wprowadził nowe typy przestępstw do części szczególnej Kodeksu karnego.

Krytyczna ocena rozwiązań przyjętych w art. 177 doprowadziła do wyodrębnienia z tego artykułu nowego typu przestępstwa - zbiegnięcia z miejsca zdarzenia uczestnika wypadku komunikacyjnego (art. 176a). W ten sposób karalność zbiegnięcia z miejsca zdarzenia zależeć będzie od samego popełnienia czynu zbiegnięcia, od ujemnej oceny tego czynu, a nie od popełnienia czynu wcześniejszego, tzn. spowodowania wypadku.

Senat uznał, iż prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości stanowi zbyt duże zagrożenie dla wszystkich uczestników ruchu drogowego i nie zgodził się na przesunięcie do kodeksu wykroczeń występku bezwypadkowego prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. Stąd propozycja dodania art. 178a oraz równoczesna zmiana progu nietrzeźwości (art. 114 § 16).

W celu wzmocnienia ochrony godności osobistej człowieka Senat wprowadził, analogicznie do kwalifikowanej postaci przestępstwa pomówienia, kwalifikowaną postać zniewagi czynionej za pomocą środków masowego przekazu (art. 215 § 1a i 2a).

Kilka poprawek Senatu ma na celu uzupełnienie dyspozycji przepisu karnego (art. 136 § 1, art. 245).

Senat uznał za celowe uzupełnienie treści art. 255 tak, aby obok faszyzmu i innego totalitarnego ustroju państwa karalne było propagowanie komunistycznego ustroju państwa. Poprawka ta ma na celu dostosowanie Kodeksu do art. 13 uchwalonej przez Zgromadzenie Narodowe Konstytucji.

Senat postanowił uzupełnić art. 210 o nowy § 2, który wyłącza odpowiedzialność karną osoby niosącej, wbrew woli rodziców, pomoc dziecku w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia psychicznego. Zdaniem Senatu, nie jest wystarczającym w takim wypadku odwoływanie się do działania w stanie wyższej konieczności. Przepis ten chronić będzie także prawa dziecka krzywdzonego.

Senat proponuje skreślenie § 4 w art. 263, jako przepisu zbędnego. Jeżeli bowiem sprawca z popełnienia przestępstwa organizowania innym osobom przekraczania granicy RP uczynił sobie stałe źródło dochodu, to sąd będzie zobowiązany zastosować wobec takiego sprawcy art. 64 - zaostrzony wymiar kary taki, jak dla recydywisty wielokrotnego. Pozostawienie tego przepisu doprowadziłoby do nieprawidłowości - sąd zobowiązany byłby do brania pod uwagę tej samej okoliczności dwa razy.

Mając na uwadze względy praktyczne, Senat proponuje zastąpienie w art. 267 § 3 niezdefiniowanego w Kodeksie pojęcia "istotna szkoda majątkowa" pojęciem "znaczną szkodą majątkową".

Senat analizując wysokość sankcji za popełnienie przestępstw przeciwko podobnym dobrom, uznał, że brak jest uzasadnienia do utrzymania rozbieżności pomiędzy wysokościami sankcji za popełnienie przestępstwa wywierania wpływu na czynności urzędowe sądu (art. 231) i wywierania wpływu na świadka, biegłego, tłumacza, oskarżyciela lub oskarżonego (art. 244).

Kilka poprawek Senatu ma na celu usunięcie błędów technicznych, które wpłynęły na merytoryczne rozwiązania zawarte w Kodeksie. W art. 265 należało zamienić sankcje pomiędzy § 1 i § 2. Kwalifikowana postać przestępstwa powinna być zagrożona wyższą sankcją. W art. 285 i art. 287 należało objąć ściganiem na wniosek pokrzywdzonego także przestępstwa mniejszej wagi.

Pozostałe poprawki zmierzają do zapewnienia przepisom ustawy poprawnej formy i brzmienia.

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 1997 r.

w sprawie ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks karny

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 1997 r. ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks karny, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 i w art. 18 wyrazy "1 stycznia 1998 r." zastępuje się wyrazami "1 lipca 1998 r.";
- 2) w art. 5 w § 1 w pkt 25 oraz w § 2 w pkt 27 wyrazy "Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi" zastępuje się wyrazami "Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych";
- 3) w art. 5 w § 2 skreśla się pkt 5;
- 4) w art. 5 w § 2 w pkt 12 lit. a) otrzymuje brzmienie:
 - "a) art. 224, 228 i 236 otrzymują sankcje:
art. 224 - "podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności",
art. 228 - "podlega karze pozbawienia wolności do lat 2",
art. 236 - "podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku",";

- 5) w art. 5 w § 2 w pkt 49 kropkę na końcu zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 50 w brzmieniu:
"50) art. 58 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. z 1997 r. Nr 28, poz. 152) otrzymuje sankcję:
"podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku".";
- 6) w art. 6 § 4 otrzymuje brzmienie:
"§ 4. Art. 116 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 88, poz. 400, z 1992 r. Nr 21, poz. 86, Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 53, poz. 214, z 1995 r. Nr 4, poz. 17, Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, Nr 152, poz. 723) otrzymuje brzmienie:
"Art. 116. 1. Przepisy art. 114 § 18 oraz art. 317 i 343 Kodeksu karnego mają odpowiednie zastosowanie do strażaków.
2. Za czyn stanowiący wykroczenie, popełniony w wyniku wykonania polecenia służbowego, strażak ponosi odpowiedzialność tylko dyscyplinarną, chyba że wykonując polecenie służbowe umyślnie popełnia wykroczenie."."

MARSZAŁEK SENATU

(-)

Adam STRUZIŁ

Uzasadnienie

Senat postanowił wprowadzić kilka poprawek do ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks karny.

Niezbędne jest, zdaniem Senatu, przesunięcie daty wejścia w życie Kodeksu karnego, Kodeksu postępowania karnego i Kodeksu karnego wykonawczego.

Wydłużenie, do 1 lipca 1998 r., *vacatio legis* zapewni optymalne przygotowanie się wymiaru sprawiedliwości do wdrożenia nowych rozwiązań z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego. Czas ten jest także potrzebny do wydania szeregu aktów wykonawczych.

Senat wprowadził kilka poprawek mających na celu dostosowanie tej ustawy do aktualnego stanu prawnego. Dwie z nich dotyczą ustawy o zawodzie lekarza (wykreślenie uchwalonej ustawy z 1950 r. i wpisanie nowej ustawy o zawodzie lekarza z 5 grudnia 1997 r.). Poprawka do art. 6 § 4 ma na celu odwołanie się do obowiązującej numeracji rozdziału 11 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Senat postanowił także dopisać do katalogu przepisów karnych utrzymanych w mocy - dwa przepisy ustawy o powszechnym obowiązku obrony. Zdaniem Senatu uchylanie się od obowiązku służby wojskowej albo innej służby przewidzianej ustawą powinno pozostać karalne (poprawka nr 4). Wykreślenie bowiem przez Sejm z części szczególnej Kodeksu karnego przestępstwa uchylania się od obowiązku służby wojskowej i brak jednoczesnego uzupełnienia ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks karny spowoduje depenalizację tego czynu.

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 1997 r.

w sprawie ustawy - Kodeks postępowania karnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 1997 r. ustawy - Kodeks postępowania karnego, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 10 dodaje się § 3 w brzmieniu:
"§ 3. Umorzenie postępowania, o którym mowa w § 1, traci moc, jeżeli w wyniku kasacji, wznowienia postępowania lub stwierdzenia nieważności wyroku osoba skazana zostanie uniewinniona albo zostanie umorzona postępowanie co do poprzednio przypisanego jej czynu.";
- 2) art. 10 oznacza się jako art. 11, zaś dotychczasowy art. 11 oznacza się jako art. 10;
- 3) w art. 17 w § 6 wyrazy "czy wniosek lub zezwolenie nastąpi" zastępuje się wyrazami "czy wniosek będzie złożony lub zezwolenie będzie wydane";
- 4) w art. 23 wyrazy "sędziego rodzinnego" zastępuje się wyrazami "sąd rodzinny";
- 5) w art. 25 w § 1 w pkt 2 wyrazy "155 § 3" zastępuje się wyrazami "155 § 1 i 3";
- 6) w art. 25 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

- "§ 1a. Sąd wojewódzki może na wniosek prokuratora wojewódzkiego albo z urzędu rozpoznać jako sąd pierwszej instancji sprawę o każde przestępstwo, jeżeli uzna to za stosowne ze względu na szczególną wagę lub zawikłość sprawy.";
- 7) w art. 51 dodaje się § 3 w brzmieniu:
"§ 3. Małoletni może sam lub za pośrednictwem innych osób albo instytucji ustanawiać własnego pełnomocnika, który reprezentuje jego prawa - jeżeli rodzice lub opiekunowie prawni nie mogą reprezentować małoletniego ze względu na konflikt interesów pomiędzy nimi a małoletnim.";
- 8) w art. 55 w § 2 po wyrazach "powinien być sporządzony" dodaje się wyrazy "i podpisany";
- 9) w art. 83 w § 5 po wyrazach "pozbawionego wolności" dodaje się przecinek;
- 10) w art. 84 dodaje się § 3 w brzmieniu:
"§ 3. obrońca wyznaczony z urzędu w postępowaniu kasacyjnym lub w postępowaniu o wznowienie postępowania powinien sporządzić i podpisać kasację lub wniosek o wznowienie postępowania albo poinformować na piśmie sąd, że nie stwierdził podstaw do wniesienia kasacji lub złożenia wniosku o wznowienie postępowania.";
- 11) w art. 96 w § 2 po wyrazach "wskazanych w ustawie" dodaje się wyrazy "albo jeżeli prezes sądu tak zarządzi lub sąd o tym postanowi";
- 12) w art. 101 w § 1 w pkt 2 po wyrazach "lub 6" dodaje się wyrazy "oraz § 2 i 3";
- 13) w art. 101 w § 1 w pkt 4 skreśla się wyraz "inny";

- 14) w art. 180 w § 2 na końcu zdania pierwszego po wyrazach "wymiaru sprawiedliwości" dodaje się wyrazy ", a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu";
- 15) w art. 180 dodaje się § 3-5 w brzmieniu:
- "§ 3. Zwolnienie dziennikarza od obowiązku zachowania tajemnicy nie może dotyczyć danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również identyfikację osób udzielających informacji opublikowanych lub przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nieujawnianie powyższych danych.
- § 4. Przepisu § 3 nie stosuje się, jeżeli informacja dotyczy przestępstwa, o którym mowa w art. 239 § 1 Kodeksu karnego.
- § 5. Odmowa przez dziennikarza ujawnienia danych, o których mowa w § 3, nie uchyla jego odpowiedzialności za przestępstwo, którego dopuścił się publikując informację.";
- 16) w art. 191 w § 2 wyrazy "art. 184" zastępuje się wyrazami "art. 185";
- 17) w art. 202 w § 1 po wyrazie "aktualnego" dodaje się wyraz "stanu";
- 18) w art. 203 w § 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie: "O obserwacji oskarżonego w zakładzie leczniczym orzeka sąd, określając miejsce obserwacji.";
- 19) w art. 214 w § 4 wyrazy "Imiona, nazwiska i adresy osób" zastępuje się wyrazami "Dane o osobach";
- 20) w art. 217 w § 1 wyrazy "kar pieniężnych" zastępuje się wyrazami "kar majątkowych";
- 21) w art. 217 w § 1 wyrazy "innych środków karnych" zastępuje się wyrazami "środków karnych";

- 22) w art. 225 w § 1 wyrazy "rygorów § 1" zastępuje się wyrazami "rygorów określonych w § 1";
- 23) w art. 228 w § 2 wyrazy "ulegającymi przepadkowi" zastąpić wyrazami "podlegającymi przepadkowi";
- 24) w art. 248:
- a) w § 1 wyrazy "mu doręczony odpis postanowienia o tymczasowym aresztowaniu" zastępuje się wyrazami "on przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania",
 - b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
"§ 1a. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o zastosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania.";
- 25) w art. 249 dodaje się § 5 w brzmieniu:
"§ 5. obrońcę zawiadamia się o terminie posiedzenia sądu dotyczącego przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka zapobiegawczego. Niestawiennictwo obrońcy należycie zawiadomionego o terminie, nie tamuje rozpoznania sprawy.";
- 26) w art. 250 w § 3 skreśla się zdanie drugie;
- 27) w art. 263 dodaje się § 5 w brzmieniu:
"§ 5. Z wnioskiem o przedłużenie okresu tymczasowego aresztowania wystąpić należy, z jednoczesnym przesłaniem właściwemu sądowi akt sprawy, nie później niż 14 dni przed upływem dotychczas określonego terminu stosowania tego środka.";
- 28) w art. 283 w § 2 wyrazy "wymienionych w art. 282" zastępuje się wyrazami "wymienionych w art. 282 § 1";

- 29) w art. 300 wyrazy "uprawnieniach określonych w art. 301" zastępuje się wyrazami "uprawnieniu określonym w art. 301";
- 30) w art. 308 w § 5 wyrazy "koniecznych dla zabezpieczenia" zastępuje się wyrazami "koniecznych do zabezpieczenia";
- 31) w art. 313 w § 3 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Uzasadnienie doręcza się podejrzanemu i ustanowionemu obrońcy w terminie 14 dni.";
- 32) w art. 314 w zdaniu drugim wyraz "Przepis" zastępuje się wyrazem "Przepisy";
- 33) w art. 320 w § 3 wyrazy "może, w drodze rozporządzenia, określić" zastępuje się wyrazami "określi, w drodze rozporządzenia,";
- 34) w art. 334 po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:
"§ 1a. W wypadku wniesienia aktu oskarżenia przeciwko osobie tymczasowo aresztowanej stosuje się odpowiednio przepis art. 263 § 5.";
- 35) w art. 334 w § 2 skreśla się wyrazy "w razie potrzeby";
- 36) w art. 337 w § 1 wyrazy "w art. 119, 332-334, a także gdy nie dołączono wymaganej liczby odpisów aktu oskarżenia" zastępuje się wyrazami "w art. 119, 332 i 333, a także gdy nie zostały spełnione warunki wymienione w art. 334";
- 37) w art. 339:
a) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

- "§ 3a. Prezes sądu kieruje sprawę na posiedzenie ponadto, gdy zachodzi potrzeba rozważenia możliwości przekazania jej do postępowania mediacyjnego; przepis art. 320 stosuje się odpowiednio.",
- b) w § 4 wyrazy "§ 1 i 3" zastępuje się wyrazami "§ 1, 3 i 3a";
- 38) w art. 341 w § 2 wyrazy "w art. 333 § 1 i 2" zastępuje się wyrazami "w art. 333 § 1-3";
- 39) w art. 341 w § 3 wyrazy "lub innego zadośćuczynienia pokrzywdzonemu" zastępuje się wyrazami "lub zadośćuczynienia";
- 40) w art. 351 w § 2 wyrazy "które przeprowadza się w ich obecności" zastępuje się wyrazami "przy którym mają oni prawo być obecni";
- 41) w art. 370 dodaje się § 4 w brzmieniu:
"§ 4. Przewodniczący uchyla pytania, o których mowa w art. 171 § 5 lub gdy z innych powodów uznaje je za niestosowne.";
- 42) w art. 374 w § 6 wyrazy "wydalenia się" zastępuje się wyrazami "oddalenia się";
- 43) w art. 390 w § 6 wyrazy "wydalił się z sali sądowej" zastępuje się wyrazami "opuścił salę sądową";
- 44) w art. 405 wyrazy "Po przeprowadzeniu dopuszczonych dowodów w sprawie" zastępuje się wyrazami "Po przeprowadzeniu dowodów dopuszczonych w sprawie";
- 45) w art. 406 w § 1 wyrazy "oraz ich przedstawicielom" zastępuje się wyrazami ", ich przedstawicielom oraz w miarę potrzeby przedstawicielowi społecznemu, który przemawia przed obrońcą i oskarżonym";

- "§ 3a. Prezes sądu kieruje sprawę na posiedzenie ponadto, gdy zachodzi potrzeba rozważenia możliwości przekazania jej do postępowania mediacyjnego; przepis art. 320 stosuje się odpowiednio.",
- b) w § 4 wyrazy "§ 1 i 3" zastępuje się wyrazami "§ 1, 3 i 3a";
- 38) w art. 341 w § 2 wyrazy "w art. 333 § 1 i 2" zastępuje się wyrazami "w art. 333 § 1-3";
- 39) w art. 341 w § 3 wyrazy "lub innego zadośćuczynienia pokrzywdzonemu" zastępuje się wyrazami "lub zadośćuczynienia";
- 40) w art. 351 w § 2 wyrazy "które przeprowadza się w ich obecności" zastępuje się wyrazami "przy którym mają oni prawo być obecni";
- 41) w art. 370 dodaje się § 4 w brzmieniu:
"§ 4. Przewodniczący uchyla pytania, o których mowa w art. 171 § 5 lub gdy z innych powodów uznaje je za niestosowne.";
- 42) w art. 374 w § 6 wyrazy "wydalenia się" zastępuje się wyrazami "oddalenia się";
- 43) w art. 390 w § 6 wyrazy "wydalił się z sali sądowej" zastępuje się wyrazami "opuścił salę sądową";
- 44) w art. 405 wyrazy "Po przeprowadzeniu dopuszczonych dowodów w sprawie" zastępuje się wyrazami "Po przeprowadzeniu dowodów dopuszczonych w sprawie";
- 45) w art. 406 w § 1 wyrazy "oraz ich przedstawicielom" zastępuje się wyrazami ", ich przedstawicielom oraz w miarę potrzeby przedstawicielowi społecznemu, który przemawia przed obrońcą i oskarżonym";

- 46) w art. 413 w § 2 w pkt 2 wyrazy "na poczet kary tymczasowego aresztowania lub zatrzymania" zastępuje się wyrazami "na ich poczet tymczasowego aresztowania i zatrzymania oraz środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276";
- 47) w art. 415:
- a) w § 1 skreśla się wyrazy ", a w wypadkach wskazanych w ustawie orzeka nawiązkę lub obowiązek naprawienia szkody",
 - b) dodaje się § 6 w brzmieniu:
"§ 6. W razie skazania oskarżonego albo warunkowego umorzenia postępowania, w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka nawiązkę lub obowiązek naprawienia szkody.";
- 48) w art. 416 w § 1 po wyrazach "W razie skazania oskarżonego" dodaje się wyrazy "lub warunkowego umorzenia postępowania";
- 49) w art. 420 w § 1 wyrazy "lub zatrzymania" zastępuje się wyrazami ", zatrzymania lub środków zapobiegawczych wymienionych w art. 276";
- 50) w art. 423 w § 1 wyrazy "w ciągu 7 dni" zastępuje się wyrazami "w ciągu 14 dni";
- 51) w art. 435 wyraz "tamtych" zastępuje się wyrazami "pozostałych współoskarżonych";
- 52) w art. 450 w § 1 wyrazy "w art. 79 i art. 80" zastępuje się wyrazami "w art. 79 i 80";
- 53) w art. 453 w § 6 wyraz "przepis" zastępuje się wyrazem "przepisy";
- 54) w art. 466 w § 2 wyraz "zarządzenia" zastępuje się wyrazem "zarządzenie";

55) w art. 469 w § 2 wyrazy "wymienione w § 1 " zastępuje się wyrazami "wymienione w § 1 pkt 1";

56) w art. 470 w pkt 1 po wyrazach "art. 156 § 2 i 3" dodaje się wyrazy ", art. 178a § 1 i 2";

57) w art. 474:

- a) w § 3 po wyrazach "Prowadzący dochodzenie" dodaje się wyrazy ", z wyłączeniem Policji,";
- b) skreśla się § 4;

58) art. 508-517 otrzymują brzmienie:

"Art. 508. W postępowaniu w sprawach o wykroczenia przekazanych sądowi na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy o postępowaniu uproszczonym, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 509. Jeżeli sąd uzna, że przekazanie sprawy nie było zasadne, zwraca sprawę kolegium, od którego ją otrzymał. Orzeczenie sądu jest wiążące.

Art. 510. § 1. Wniosek o ukaranie zastępuje w postępowaniu sądowym akt oskarżenia.

§ 2. Organ działający w charakterze oskarżyciela publicznego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, jeżeli złożył wniosek o ukaranie lub żądanie skierowania sprawy do sądu, może brać nadal udział w postępowaniu sądowym w tym samym charakterze zamiast lub obok prokuratora.

§ 3. Pokrzywdzony, który złożył wniosek o ukaranie lub żądanie skierowania sprawy do sądu, może do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego przyłączyć się do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Przepisy art. 53-58 stosuje się odpowiednio.

§ 4. Powództwo cywilne i zasądzenie odszkodowania z urzędu nie jest dopuszczalne. Sąd może jednak zobowiązać oskarżonego do naprawienia szkody lub przywrócenia stanu poprzedniego albo orzec nawiązkę, jeżeli przewidują to przepisy prawa o wykroczeniach.

§ 5. Jeżeli sprawa została rozpoznana przez kolegium w trybie przyspieszonym, sąd jest obowiązany ją rozpoznać w ciągu miesiąca od wpłynięcia sprawy do sądu.

Art. 511. § 1. W razie cofnięcia do chwili rozpoczęcia przewodu sądowego przez osobę nie będącą oskarżycielem publicznym żądania skierowania sprawy do sądu postępowanie sądowe ulega umorzeniu, a orzeczenie wydane w postępowaniu w sprawach o wykroczenia staje się prawomocne.

§ 2. W razie cofnięcia przez oskarżyciela publicznego żądania skierowania sprawy do sądu stosuje się art. 14 § 2.

Art. 512. Prezes sądu zarządza, których świadków lub biegłych wezwać na rozprawę, a których można nie wzywać uznając, że ich bezpośrednio przesłuchanie w sprawie nie będzie potrzebne, zwłaszcza gdy mają oni stwierdzić okoliczności, którym oskarżony nie zaprzeczał. Jednak na wniosek oskarżonego, zgłoszony w ciągu 7 dni od daty otrzymania przez niego wezwania na rozprawę, należy osoby te wezwać.

Art. 513. § 1. Sąd nie jest związany treścią orzeczenia wydanego w postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

§ 2. Na rozprawie wolno odczytywać akta sprawy przekazanej sądowi.

Art. 514. Wyrok wydany w sprawie przekazanej sądowi na żądanie uprawnionego organu lub uprawnionej osoby nie podlega zaskarżeniu. Nie dotyczy to wypadku, gdy sąd orzekł na niekorzyść obwinionego.

Art. 515. § 1. W przedmiocie uchylecia prawomocnego rozstrzygnięcia kolegium, pozbawionego podstawy prawnej lub oczywiście niesłusznego, orzeka na posiedzeniu sąd wojewódzki w składzie trzech sędziów; w posiedzeniu może wziąć udział wnioskodawca oraz osoba, której wniosek dotyczy.

- § 2. Wniosek o uchylenie prawomocnego rozstrzygnięcia kolegium, o którym mowa w § 1, może pochodzić od osób, którym w postępowaniu w sprawach o wykroczenie przysługiwały prawa stron, a ponadto od prezesa sądu rejonowego lub wojewódzkiego w okręgu którego zapadło rozstrzygnięcie oraz od prokuratora i Rzecznika Praw Obywatelskich. Wniosek pochodzący od stron powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata.
- § 3. Wniosek, o którym mowa w § 2, powinien być rozpoznany w ciągu 2 miesięcy od jego wniesienia.
- § 4. W miarę potrzeby sąd zarządza sprawdzenie okoliczności w trybie art. 97. Osoby, o których mowa w § 2, mogą wziąć udział w tych czynnościach.
- § 5. Uchylenie rozstrzygnięcia na niekorzyść obwinionego jest niedopuszczalne po upływie trzech miesięcy od daty jego uprawomocnienia się.
- § 6. Przepis art. 441 stosuje się odpowiednio.

Art. 516. § 1. Uchylając prawomocne rozstrzygnięcie sąd uniewinnia obwinionego lub umarza postępowanie albo przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi lub kolegium do spraw wykroczeń według właściwości.

- § 2. Uchylenie orzeczenia następuje wyrokiem. O odmowie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia sąd orzeka postanowieniem.
- § 3. Na orzeczenie sądu środek odwoławczy nie przysługuje.

Art. 517. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się także do rozstrzygnięć innych organów orzekających w sprawie o wykroczenia, chyba że ustawa stanowi inaczej.";

59) w art. 520 w § 3 wyrazy "w art. 439 § 1" zastępuje się wyrazami "w art. 439";

60) w art. 532 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W razie wniesienia kasacji, Sąd Najwyższy może wstrzymać wykonanie zaskarżonego orzeczenia jak i innego orzeczenia, którego wykonanie zależy od rozstrzygnięcia kasacji.";

- 61) w art. 552 w § 1 wyrazy " tego skazanego" zastępuje się wyrazem "niego";
- 62) w art. 560 w § 1 wyrazy "i małżonek skazanego" zastępuje się wyrazami ", małżonek i osoba pozostająca ze skazanym we wspólnym pożyciu";
- 63) w art. 563 wyraz "wydarzenia" zastępuje się wyrazem "zdarzenia";
- 64) w art. 567 w § 2 wyraz "zadecyduje" zastępuje się wyrazem "postanowi";
- 65) w tytule Rozdziału 63 wyraz "karanego" zastępuje się wyrazem "karnego";
- 66) w art. 591 w § 3 po wyrazach "prawo do wysłuchania jej" dodaje się wyrazy "przez właściwy organ";
- 67) w art. 603:
- a) w § 3 wyraz "odmowie" zastępuje się wyrazem "niedopuszczalności",
 - b) w § 5 wyrazy "o sposobie rozstrzygnięcia wniosku zawiadamia właściwy organ państwa obcego" zastępuje się wyrazami "po rozstrzygnięciu wniosku zawiadamia o tym właściwy organ państwa obcego";
- 68) w art. 607 w § Ś w zdaniu drugim wyraz "Przepis" zastępuje się wyrazem "Przepisy";
- 69) w art. 610 w § 1 i w § Ą w zdaniu drugim wyraz "Przepis" zastępuje się wyrazem "Przepisy";
- 70) w art. 647 w § 1 w pkt 1 w lit. c) skreśla się wyraz "cywilnej";

- 71) w art. 647 w § 1 w pkt 3 wyrazy "jeżeli czyn pozostaje" zastępuje się wyrazami "o przestępstwa popełnione";
- 72) w art. 651 skreśla się § 3;
- 73) w art. 654 w § 2 po wyrazach "o których mowa w § 1 pkt 1," dodaje się wyrazy "a także do żołnierzy sił zbrojnych państw obcych i członków ich personelu cywilnego, o których mowa w § 1 pkt 3,";
- 74) w art. 668 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:
"§ 2. Postępując w myśl art. 334 § 2, prokurator wojskowy poucza oskarżonego także o prawie do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 669 § 2.";
- 75) w art. 669 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:
"Ograniczenia tego nie stosuje się, jeżeli ławnik ma stopień generała brygady lub kontradmirała.";
- 76) w art. 669 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 i 3 w brzmieniu:
"§ 2. W sprawie o przestępstwo inne niż określone w rozdziałach XXXIX-XLIV Kodeksu karnego, na wniosek oskarżonego złożony w terminie 7 dni od doręczenia mu zawiadomienia prokuratora wojskowego o przesłaniu aktu oskarżenia do sądu wojskowego z pouczeniem, o którym mowa w art. 668 § 2, prezes tego sądu, jeżeli nie zachodzi wypadek przewidziany w art. 28 § 2, wyznacza do składu orzekającego zamiast ławników żołnierzy - ławników odpowiedniego rzędu sądu powszechnego.
§ 3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania w sprawach związanych z uczestnictwem ławników sądów powszechnych w składach orzekających sądów wojskowych, o których mowa w § 2.";
- 77) w art. 674 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Orzecznictwu sądów wojskowych podlegają także sprawy o wykroczenia popełnione przez:

- 1) żołnierzy w czynnej służbie wojskowej,
- 2) żołnierzy sił zbrojnych państw obcych i członków ich personelu cywilnego, o których mowa w art. 647 § 1 pkt 3, jeżeli pozostają w związku z pełnieniem obowiązków służbowych."

MARSZAŁEK SENATU

(-)

Adam STRUZIŁ

UZASADNIENIE

Senat po rozpatrzeniu ustawy - Kodeks postępowania karnego zdecydował o wprowadzeniu do jej tekstu szeregu poprawek.

Pierwsza z wprowadzonych zmian przywraca możliwość pociągnięcia do odpowiedzialności karnej osoby, w stosunku do której umorzono postępowanie zgodnie z przepisem § 1 w art. 10 w wypadku gdy, co do poprzednio przypisanego jej czynu postępowanie zostanie umorzone lub osoba ta zostanie uniewinniona. Zdaniem Senatu nie można tolerować bezkarności sprawcy przestępstwa w przypadku tak radykalnie zmienionej jego sytuacji prawnej.

Kolejna z omawianych w tym uzasadnieniu poprawek zmieniająca kolejność artykułów 10 i 11 ma na celu właściwe umieszczenie przepisów, gdyż dotychczasowy art. 10 jest odstępstwem od zasady legalizmu, czyli obowiązku ścigania z urzędu, która to generalna zasada zawarta jest w dotychczasowym art. 11.

Konieczna zdaniem Senatu jest poprawka do art. 25 polegająca na dodaniu § 1a. Przywraca ona ustawie obowiązujący obecnie przepis, który daje sądowi wojewódzkiemu prawo przejęcia do rozpoznania każdej sprawy, gdy uzna to za stosowne ze względu na jej wagę lub zawikłość. Zdaniem Senatu pewne negatywne praktyki obserwowane w przeszłości w związku ze stosowaniem tego przepisu nie mogą przesądzać w kwestii jego bytu. Wobec braku przepisu o możliwości orzekania w każdej sprawie przez sąd wojewódzki, ze względu na wagę lub zawikłość sprawy, po wejściu w życie ustawy nawet w sprawach aferowych o przestępstwa typu gospodarczego zawsze mógłby orzekać jako sąd I instancji tylko sąd rejonowy.

Wprowadzając poprawkę do art. 51 Senat kierował się dobrem małoletnich pokrzywdzonych. W nowym przepisie daje się małoletniemu prawo do ustanowienia własnego pełnomocnika w sprawie, gdy istnieje konflikt pomiędzy jego interesami a interesami jego rodziców lub opiekunów prawnych.

Celowe zdaniem Senatu jest uzupełnienie art. 84 o nowy § 3, w którym obrońcom wyznaczonym z urzędu przyznaje się prawo sporządzenia pisma o nie stwierdzeniu podstaw do wniesienia kasacji lub wznowienia postępowania zamiast dotychczasowego formalnego

wypełniania żądań klienta poprzez sporządzanie wniosków nawet w wypadkach ich oczywistej bezzasadności. Wprowadzenie tej poprawki przyczyni się zarówno do usunięcia wątpliwości odnośnie zakresu obowiązków obrońcy wyznaczonego z urzędu, jak i ograniczy wpływ skarg kasacyjnych. Przyczyni się również, zdaniem Sądu Najwyższego, do utrwalenia pożądaney praktyki wyznaczenia adwokata jedynie w celu rozważenia istnienia lub braku podstaw do sporządzenia kasacji lub wniosku o wznowienie, nie zaś do automatycznego ich sporządzania.

Kolejne z proponowanych poprawek eksponują jasno stanowisko Senatu w kwestii poszanowania interesów prawnych stron oraz stworzenia sądowi możliwości podejmowania ważnych decyzji procesowych w warunkach kontrydiktoryjności. I tak, poprawką zmieniającą art. 96 § 2 Senat rozszerza prawo stron i innych osób (o których mowa w tym paragrafie) do udziału w posiedzeniach sądu, o te przypadki gdy prezes sądu tak zarządzi lub sąd o tym postanowi. Związana z nią merytorycznie pozostaje poprawka do art. 249 polegająca na dodaniu § 5, w której przyznano obrońcy prawo do obecności na posiedzeniach dotyczących przedłużenia stosowania tymczasowego aresztowania oraz rozpoznania zażalenia na zastosowanie lub przedłużenie tego środka.

Ważne i daleko idące zmiany wniósł Senat do art. 180 Kodeksu dotyczącego zwalniania niektórych grup zawodowych z obowiązku zachowania tajemnicy. Zdaniem Senatu wprowadzenie ich do Kodeksu usunie niespójność istniejącą pomiędzy przepisami prawa karnego procesowego a przepisami prawa prasowego. Pierwsza z nich polegająca na uzupełnieniu § 2 ma na celu sprecyzowanie, że przesłuchanie osób zobowiązanych do zachowania tajemnicy adwokackiej, lekarskiej, dziennikarskiej co do faktów objętych tajemnicą może mieć miejsce tylko wtedy, gdy okoliczności nie mogą być ustalone na podstawie innego dowodu, niż dowód z przesłuchania tych osób. Druga, polegająca na dodaniu trzech nowych paragrafów, określa w § 3 rodzaje informacji objętych ścisłą tajemnicą zawodową dziennikarza. Co do tych informacji z tajemnicy zawodowej nikt nie może zwolnić dziennikarza. Z kolei w § 4 określa się wyjątek w stosunku do poprzedzającego go § 3. Przepis ten określa, że ścisła tajemnica nie obejmuje informacji dotyczących przestępstw wymienionych w art. 239 § 1 k.k. Kolejny przepis § 5 ma znaczenie informacyjne dla środowiska dziennikarskiego i zawiera stwierdzenie, że jeśli publikując jakieś dane dziennikarz dopuścił się przestępstwa to ma prawo nieujawnienia źródeł informacji w tej sprawie, lecz nic nie zwalnia go od odpowiedzialności karnej.

Następna z omawianych poprawek, odnosząca się do zmiany w art. 191 § 2 koryguje nieprawidłowe odniesienie do art. 184, który traktuje o świadku incognito, zamiast do właściwego art. 185, który mówi o prawie do bycia zwolnionym od złożenia zeznania lub odpowiedzi na pytanie.

Senat, mając na uwadze zmiany dokonane Konstytucją w kwestii wydłużenia czasu zatrzymania do 72 godzin, wprowadził do tekstu ustawy odpowiednie poprawki, mając świadomość, że decyzja Sejmu co do ich przyjęcia bądź odrzucenia będzie uzależniona od wyniku zbliżającego się referendum konstytucyjnego. Poprawki te dotyczą art. 248 oraz art. 250 § 3.

Senat uznał za wskazane zajęcie się sprawą mediacji; znalazło to swój wyraz w zmianach rozszerzających możliwość kierowania spraw do postępowania mediacyjnego poprzez przyznanie sądom samodzielnego uprawnienia do kierowania sprawy na drogę postępowania mediacyjnego (poprawka do art. 339) oraz w zmianie art. 320 § 3, która obliguje Ministra Sprawiedliwości do sporządzenia rozporządzenia dotyczącego mediacji, nie pozostawiając tego jak dotychczas kwestii jego uznania.

Dokonując poprawek w art. 413 § 2 pkt 2 oraz w art. 420 § 1 Senat, stanął na stanowisku, że w ślad za wprowadzeniem w Kodeksie postępowania karnego nowych środków zapobiegawczych, takich jak zawieszenie oskarżonego w czynnościach służbowych oraz nakaz powstrzymania się od określonej działalności winno iść zaliczanie w wyroku okresu ich stosowania na poczet orzeczonych środków karnych - rodzajowo im odpowiadających.

Kolejną z wprowadzonych zmian (do art. 415), Senat uzasadnia potrzebą podkreślenia, że orzeczenie nawiązki lub obowiązku naprawienia szkody w wypadkach wskazanych w ustawie nie wiąże się w żaden sposób z wniesieniem w sprawie powództwa cywilnego, co może wynikać z obecnego brzmienia tego przepisu.

Za konieczne Senat uznał uzupełnienie przepisu art. 416, o wskazanie, że w przypadku warunkowego umorzenia postępowania sąd będzie mógł zobowiązać podmiot, który uzyskał korzyść majątkową z przestępstwa do jego zwrotu - tak jak przy skazaniu. W ustawie nie ma bowiem żadnej informacji jaki rodzaj decyzji może podjąć sąd w kwestii zasądzenia zwrotu korzyści, gdy wydaje orzeczenie o warunkowym umorzeniu postępowania. To nowe rozwiązanie pociągnęło za sobą odpowiednią zmianę art. 51 Kodeksu karnego.

W poprawce do art. 474 Senat stanął na stanowisku, że Policję należy zwolnić z obowiązku sporządzania aktu oskarżenia w sprawach prowadzonych w postępowaniu uproszczonym, skoro Policja nie pełni funkcji oskarżyciela przed sądem i prawidłowość sporządzonego aktu oskarżenia i tak podlega kontroli prokuratora.

Jednymi z najważniejszych zmian jakie uchwalił Senat są zmiany dotyczące postępowania sądowego w sprawach o wykroczenia. Senat uznał za wskazane wprowadzenie takiej zmiany, gdyż dostosuje ona przepisy nowego K.p.k. do obowiązującego Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia i nie dopuści do zaistnienia chaosu w systemie prawa karnego procesowego na styku obu procedur - karnej i wykroczeniowej. Należy również podkreślić, że stanowisko Senatu w tej sprawie spotkało się z szerokim poparciem grona ekspertów i Ministerstwa Sprawiedliwości.

Kolejna z poprawek, odnosząca się do art. 603 czyni podmiotem właściwym do podjęcia decyzji o ekstradycji Ministra Sprawiedliwości - jako istotnej z punktu widzenia polityki międzynarodowej - sądom pozostawiając decyzję w kwestii jej prawnej dopuszczalności.

Ostatnia grupa poprawek Senatowi odnosi się do części wojskowej Kodeksu.

Część z nich ma na celu systematyzację przestępstw i wykroczeń popełnionych przez żołnierzy obcych sił zbrojnych i członków ich personelu cywilnego, poprzez umieszczenie ich w odpowiednich przepisach ustawy: przestępstw w art. 647 § 1 pkt 3, a wykroczeń w art. 674 w § 1. Ze zmianą tą wiąże się odpowiednia zmiana ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego.

Pozostałe dotyczą kwestii cywilnych ławników. Skoro sprawy o przestępstwa popełnione na szkodę osób cywilnych pozostają w kognicji sądów wojskowych, Senat uznał za właściwe pozostawienie ławników cywilnych w Kodeksie na stałe, a nie jak przewiduje się dotychczas w przepisach wprowadzających, tylko na okres 5 lat. I te poprawki pociągnęły za sobą zmianę przepisów ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego.

Wszystkie pozostałe poprawki przedłożone w uchwale Senatowi mają charakter redakcyjny lub językowy i zmierzają do zapewnienia przepisom ustawy poprawnych form i brzmienia.

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 1997 r.

w sprawie ustawy - Przepisy wprowadzające
Kodeks postępowania karnego

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 1997 r. ustawy - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 i w art. 13 wyrazy "1 stycznia 1998 r." zastępuje się wyrazami "1 lipca 1998 r.";
- 2) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:
"Art. 10a. Minister Sprawiedliwości na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, jeżeli uzasadnia to dobro wymiaru sprawiedliwości może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje spraw należących do właściwości rzeczowej sądów rejonowych, które w oznaczonym czasie będą rozpoznawane w trybie kasacji przez sądy apelacyjne. Do rozpoznawania kasacji w tych sprawach mają odpowiednie zastosowanie przepisy o postępowaniu przed Sądem Najwyższym.";
- 3) w art. 11 w pkt 1 w lit. c) wyrazy "jeżeli czyn pozostaje" zastępuje się wyrazami "o przestępstwa popełnione";
- 4) w art. 11:

- a) w pkt 7 skreśla się wyrazy "; gdy możliwe jest zastosowanie pkt 9 odpowiednio poucza się również oskarżonego",
 - b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:
 - "9) Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania w sprawach związanych z uczestnictwem ławników sądów powszechnych w składach orzekających sądów wojskowych, o którym mowa w pkt 8.",
 - c) skreśla się pkt 10;
- 5) w art. 13 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy "z tym, że przepis art. 10a obowiązuje nie dłużej niż przez 5 lat od dnia jej wejścia w życie."

MARSZAŁEK SENATU

(-)

Adam STRUZIŁ

UZASADNIENIE

Rozpatrując ustawę - Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego Senat uznał za niezbędne wprowadzenie do jej tekstu kilku poprawek.

Najważniejsza z nich, zmieniająca art. 1 i 13 dotyczy wydłużenia *vacatio legis* do dnia 1 lipca 1998 r. Zmiana ta jest uzasadniona z wielu przyczyn. Po pierwsze - organizacyjnych, gdyż wejście w życie kodeksów wiąże się z potrzebą wydania wielu aktów wykonawczych; po drugie - ze względów szkoleniowych, wejście w życie aż trzech kodeksów wiąże się bowiem z obowiązkiem sędziów, prokuratorów, adwokatów i pracowników administracyjnych do przygotowania się i wdrożenia wielu całkowicie nowych rozwiązań z zakresu prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego.

Kolejną zmianą zaproponowaną przez Senat jest dodanie nowego art. 10a, w którym upoważnia się Ministra Sprawiedliwości do wydania rozporządzenia umożliwiającego rozpoznawanie niektórych spraw sądów rejonowych w trybie kasacji przez sądy apelacyjne. Senat ogranicza okres obowiązywania dodawanego artykułu, do 5 lat od wejścia w życie ustawy. Wprowadzenie tego przepisu zabezpiecza prawidłowe i terminowe rozpoznawanie kasacji w sytuacjach, gdy Sąd Najwyższy nie byłby w stanie tego zapewnić.

Pozostałe poprawki wiążą się bezpośrednio ze zmianami dokonanymi przez Senat w Kodeksie postępowania karnego i zostały omówione łącznie z nimi w uzasadnieniu do uchwały Senatu dotyczącej właśnie k.p.k.

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 kwietnia 1997 r.

w sprawie ustawy - Kodeks karny wykonawczy

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 20 marca 1997 r. ustawy - Kodeks karny wykonawczy, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w § 2 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:
"Dotyczy to także możliwości skierowania przez sąd sprawy na drogę postępowania mediacyjnego.";
- 2) w art. 2 w pkt 5 wyrazy "dyrektorzy okręgowi" zastępuje się wyrazami "dyrektor okręgowy";
- 3) w art. 10 w § 4 po wyrazach "stowarzyszenia i" dodaje się wyraz "inne";
- 4) w art. 25 w § 1 po wyrazach "określonych w" dodaje się wyrazy "art. 44a i";
- 5) w art. 32 skreśla się § 2 oraz oznaczenie § 5•
- 6) w art. 38 w § 1, w art. 39 w § 1, w art. 40 w § 5, w art. 42 w § 2, w art. 43 w § 2 i w art. 75 w § 2 użyte w różnych przypadkach wyrazy "kościół i związki wyznaniowe" zastępuje się użytymi w tych samych przypadkach wyrazami "kościół i inne związki wyznaniowe";

7) w art. 40 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3 Stosownie do potrzeb, wojewoda może powołać terenowe rady do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym zwane dalej "radami terenowymi". Do składu rady terenowej zaprasza się również przedstawicieli organów odpowiedniego szczebla, o których mowa w § 2, a także organów samorządu terytorialnego. Do uczestniczenia w pracach rady terenowej można zaprosić również przedstawicieli innych podmiotów, o których mowa w § 2. Rady terenowe wykonują zadania określone w § 1.";

8) w art. 43 w § 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

"Tworzy się fundusz pomocy postpenitencjarnej, którego przychodami są środki pochodzące z potrąceń w wysokości 10 % wynagrodzenia za pracę lub dochodu, o którym mowa w art. 125 § 4, osób skazanych na karę pozbawienia wolności oraz środki pochodzące z dotacji, darowizn, zapisów, zbiórek i innych źródeł.";

9) w art. 45 w § 1 i w art. 222 w § 2 w pkt 3 użyte w różnych przypadkach wyrazy "1 miesiąc" zastępuje się użytym w tych samych przypadkach wyrazem "miesiąc";

10) w art. 45 w § 1 zdanie ostatnie otrzymuje brzmienie:
"Czas jej trwania określa się w miesiącach.";

11) w art. 47 w § 3 w zdaniu ostatnim wyraz "zmiana" zastępuje się wyrazem "zamiana";

12) w art. 52 wyraz "zasadniczej" skreśla się;

13) w art. 63 w § 2 wyrazy "1 roku" zastępuje się wyrazem "roku";

14) w art. 67 dodaje się § 4 w brzmieniu:

"§ 4 Praca skazanych nie powinna mieć przede wszystkim na celu osiągnięcie zysku.";

- 15) w art. 76 w § 1 w pkt 3 wyraz "oddziaływań" zastępuje się wyrazem "oddziaływania";
- 16) w art. 79 w § 1 oraz w art. 86 wyrazy "na zasadniczą" zastępuje się wyrazami "na karę pozbawienia wolności";
- 17) w art. 87 w § 1 wyrazy "skazanej matce" zastępuje się wyrazami "matce pozbawionej wolności,";
- 18) w art. 89 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
"§ 2a. Skazanego na karę dożywotniego pozbawienia wolności można przenieść do zakładu karnego typu półotwartego po odbyciu przez niego co najmniej 15 lat, a do zakładu typu otwartego po odbyciu przez niego co najmniej 20 lat.";
- 19) art. 94 otrzymuje brzmienie:
"Art. 94. Skazany na karę aresztu wojskowego odbywa karę w zakładzie karnym typu otwartego, o ile nie zachodzą warunki określone w art. 88 § 3.";
- 20) w art. 105 w § 1 wyrazy "paczki i przekazy pieniężne" zastępuje się wyrazami "otrzymywanie paczek i przekazów pieniężnych";
- 21) w art. 106 w § 2 użyte dwukrotnie wyrazy "kościół lub związku wyznaniowego" zastępuje się wyrazami "kościół lub innego związku wyznaniowego";
- 22) w art. 109 użyty dwukrotnie w zdaniu drugim wyraz "kalorii" zastępuje się wyrazem "kcal";
- 23) w art. 116 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
"6) poddania się, w wypadkach i na zasadach określonych przepisami, kontroli osobistej dokonywanej przez osobę tej samej płci i bez obecności osób płci odmiernej oraz sfotografowaniu do celów identyfikacyjnych.";

- 24) w art. 123 w § 1 w zdaniu ostatnim wyrazy "zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę" skreśla się;
- 25) w art. 125 w § 3 po wyrazach "bez potrąceń" dodaje się wyrazy ", o których mowa w § 1";
- 26) w art. 125 w § 5 wyraz "przysługującym" zastępuje się wyrazem "przysługującej";
- 27) w art. 131 w § 3 wyrazy "§ 5" zastępuje się wyrazami "§ 1 i 2";
- 28) w art. 138 w § 1 w pkt 7 po wyrazach "nie przekraczający" dodaje się wyraz "jednorazowo";
- 29) w art. 139 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:
"§ 2a. Łączna liczba nagród wymienionych w art. 138 § 1 pkt 7 nie może przekroczyć 28 w roku.";
- 30) w art. 141 w § 4 wyrazy "jego najbliższych" zastępuje się wyrazami "osoby najbliższej";
- 31) w art. 141 dotychczasowy § 3 oznacza się jako § 4, a dotychczasowy § 4 oznacza się jako § 3;
- 32) w art. 161 w § 3 wyrazy "od daty" zastępuje się wyrazami "od dnia";
- 33) w art. 163 w § 2 wyrazy "w art. 79 Kodeksu karnego" zastępuje się wyrazami "w art. 79 § 1 i 2 Kodeksu karnego";
- 34) w art. 168 skreśla się wyrazy "lub dodatkowo";

35) w art. 170 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Sprawowanie dozoru może być powierzone także osobie godnej zaufania, stowarzyszeniu, organizacji lub instytucji, do których działalności należy troska o wychowanie, zapobieganie demoralizacji lub pomoc skazanym; powierzenie dozoru następuje na ich wniosek lub za ich zgodą.";

36) w art. 174 w pkt 7 wyraz "dla" zastępuje się wyrazem "do"•

37) w art. 213:

- a) w zdaniu pierwszym na końcu dodaje się wyrazy "lub organ, do dyspozycji którego tymczasowo aresztowany pozostaje",
- b) w zdaniu drugim wyraz "podejrzanego" zastępuje się wyrazami "tymczasowo aresztowanego";

38) w art. 220 w zdaniu ostatnim wyraz "Przepis" zastępuje się wyrazem "Przepisy";

39) w art. 242 w § 2 wyrazy "dla celów waloryzacji emerytur i rent" zastępuje się wyrazami "do celów emerytalno - rentowych";

40) w art. 242 dodaje się § 6 w brzmieniu:

"§ 6. Użyte w niniejszym kodeksie określenia "kościół", "inny związek wyznaniowy" należy rozumieć jako kościół, inny związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej.";

41) w art. 250 § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Minister Sprawiedliwości oraz Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, określają, w drodze rozporządzenia, zasady, zakres i tryb współdziałania zakładów opieki zdrowotnej ze służbą zdrowia w zakładach karnych i aresztach śledczych w zapewnieniu opieki zdrowotnej osobom pozbawionym wolności, a zwłaszcza świadczeń zdrowotnych oraz zaopatrzenia w leki, środki farmaceutyczne i materiały medyczne.";

42) w art. 251 § 5 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. Tymczasowo aresztowany po wniesieniu aktu oskarżenia lub skazany może być umieszczony w wydzielonym pomieszczeniu Policji, Straży Granicznej przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub w wydzielonym pomieszczeniu aresztu garnizonowego, jeżeli jego udział w czynności sądowej łączyłby się z nadmiernymi trudnościami lub kosztami konwojowania z innej miejscowości.";

43) w art. 259 wyrazy "1 stycznia 1998 r." zastępuje się wyrazami "1 lipca 1998 r.";

44) w art. 259 wyrazy "obowiązują przez 10 lat" zastępuje się wyrazami "obowiązują nie dłużej niż przez 10 lat".

MARSZAŁEK SENATU

(-)

Adam STRUZIŁ

UZASADNIENIE

Senat, rozpatrując ustawę z dnia 20 marca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy, zaproponował wniesienie do jej tekstu kilkunastu poprawek.

Senat uznał za celowe zamieszczenie w art. 1 w § 2 zapisu, który stworzy dla organów sądowych spełniających funkcje jurysdykcyjne, możliwość prowadzenia postępowania mediacyjnego w postępowaniu karnym wykonawczym. Istotnym poza tym jest, by możliwość mediacji w postępowaniu karnym wykonawczym była szeroko rozumiana, a nie dostosowana do pojedynczej decyzji. Zdaniem Senatu wprowadzenie powyższego zapisu jest ponadto konsekwencją przyjęcia instytucji mediacji w pozostałych kodeksach.

Proponując skreślenie § 2 w art. 32 Senat uznał za zasadne niepowtarzanie w przedmiotowym przepisie zasady niezawisłości sędziowskiej. Zasada niezawisłości sędziowskiej znajduje swoją podstawę w Przepisach Konstytucyjnych (art. 62), w ustawie prawo o ustroju sądów powszechnych (art. 48). Również uchwalona w dniu 2 kwietnia 1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe Konstytucja R.P. w art. 178 w ust. 1 wyraża powyższą zasadę stanowiąc, że sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji i ustawom. W opinii Izby sformułowanie "sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu", zawarte zarówno w art. 178 ust. 1 Konstytucji, jak i w art. 48 ustawy o ustroju sądów powszechnych jest na tyle pojęciem szerokim, że czyni zbędnym powtarzanie istoty niezawisłości sędziowskiej w Kodeksie karnym wykonawczym.

Zdaniem Senatu, biorąc pod uwagę dotychczasowe zapisy Przepisów Konstytucyjnych, jak również m.in. ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, a przede wszystkim treść przepisów uchwalonej przez Zgromadzenie Narodowe Konstytucji R.P. niezbędnym jest dostosowanie terminologii Kodeksu karnego wykonawczego (art. 38 § 1 i nast.) do terminologii powyższych aktów prawnych. Ponadto Senat doszedł do przekonania, iż w świetle wprowadzenia zarówno w nowej Konstytucji, jak i Kodeksie karnym nowego określenia - "kościół lub związek wyznaniowy o uregulowanej sytuacji prawnej" celowym jest wprowadzenie tego pojęcia również w Kodeksie karnym wykonawczym. Biorąc pod uwagę obecne uwarunkowania społeczne, wydaje się, że w procesie szeroko rozumianej społecznej readaptacji skazanych uczestniczyć

powinien kościół lub inny związek wyznaniowy tylko o uregulowanej sytuacji prawnej (art. 242 § 6 Kkw).

Nadto Senat proponuje rozszerzenie kręgu osób uczestniczących w pracach rady do spraw społecznej readaptacji i pomocy skazanym (art. 40 § 5 Kkw).

Wprowadzając poprawki do art. 52, art. 79 § 1 oraz do art. 86 Senat uznał za konieczne ujednolicenie terminologii kodeksowej, albowiem obecnie uchwalony Kodeks karny wprowadzając katalog kar oraz odrębnie katalog środków karnych, kar nie nazywa już "zasadniczymi" ani "dodatkowymi".

W opinii Izby należałoby umożliwić sprawowanie stałej i bezpośredniej opieki nad dzieckiem również matkom tymczasowo aresztowanym. W związku z tym Senat proponuje wprowadzić zmianę w zapisie art. 87 § 4 Kkw, którego treść będzie korelowała z treścią art. 5 § 5 Kkw, stanowiącego, że: "Minister Sprawiedliwości określa, w drodze zarządzenia, tryb przyjmowania, w sytuacji o której mowa w § 4, dzieci matek pozbawionych wolności do domów matki i dziecka przy zakładach karnych...".

Chcąc przystosować do nowych warunków, skazanych na długoletnie kary pozbawienia wolności do nowych warunków, którzy muszą przechodzić, według systemu progresywnego wykonywania kary, pewne fazy przed ewentualnym odzyskaniem wolności, Senat wprowadził w przepisie art. 89 § 2a granice czasowe, po upływie jakich skazanego można przenieść do zakładu karnego typu półotwartego lub typu otwartego.

Senat uważa, że w stosunku do skazanego na karę aresztu wojskowego należy wprowadzić możliwość odstępstwa od zasady odbywania przez niego kary w zakładzie karnym typu otwartego i przewidzieć możliwość umieszczenia go, jeżeli zajdą określone sytuacje w zakładzie karnym typu zamkniętego. Będzie to miało miejsce m. in. wówczas, gdy skazany będzie stwarzał poważne zagrożenie społeczne (art. 94 Kkw).

Zmieniając treść przepisu art. 123 § 1 Kkw, Senat miał na celu doprowadzenie do zgodności przedmiotowego przepisu z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 7 stycznia 1997 r. dotyczącego zasad wynagradzania skazanych.

Zdaniem Senatu, skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności, bez względu na typ zakładu karnego w jakim ją odbywa, nie powinien uczyć się w szkołach poza obrębem zakładu karnego. Wydaje się, iż dotychczasowe uregulowanie, a więc umożliwiające naukę poza obrębem zakładu karnego jest zbyt liberalne. Wprowadzenie przez Senat zmiany do art. 131 § 3 Kkw regulującego tę kwestię, nie ma na celu naruszenia konstytucyjnego prawa do nauki, a tylko ograniczenia pobierania nauki przez skazanych wyłącznie do obrębu zakładu karnego. **N a l e ż y n a d m i e n i ć , ż e z g o d n i e** z przepisem art. 121 § 6 Kkw odnoszącym się do zatrudnienia, skazany na karę dożywotniego pozbawienia wolności, bez względu na typ zakładu w jakim ją odbywa, pracę może wykonywać wyłącznie na terenie zakładu karnego.

Proponując poprawkę do art. 242 § 4 Kkw, Senat miał na uwadze, iż od 1 stycznia 1996 r. na mocy art. 17¹ ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 29 września 1995 r. (Dz. U. Nr 138, poz. 681) zmieniającą ustawę z 17 października 1991 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie pracowników przestało być podstawą przeprowadzenia bieżącej waloryzacji emerytur i rent. Obecnie podstawę do waloryzacji emerytur i rent stanowi średnioroczny wzrost towarów i usług konsumpcyjnych - art. 2 ustawy z dnia 25 października 1996 r. o waloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 136, poz. 636). W związku z tym dotychczasowe brzmienie art. 242 § 4 Kkw nie jest dostosowane do obecnego stanu prawnego.

Pozostałe poprawki mają na celu bardziej precyzyjne ukształtowanie przepisów ustawy
- Kodeks karny wykonawczy.